

Dispečer/dispečerka silniční osobní dopravy (kód: 37-056-M)

Autorizující orgán:	Ministerstvo dopravy
Skupina oborů:	Doprava a spoje (kód: 37)
Týká se povolání:	Dispečer silniční dopravy
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	4

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Sjednávání a uzavírání zakázek pro vytěžování vozidel v silniční dopravě	4
Kalkulace ceny přepravy	4
Orientace v předpisech týkajících se silniční osobní dopravy	4
Organizování silniční osobní dopravy	4
Plánování trasy s ohledem na hospodárnost přepravy v silniční osobní dopravě	4
Organizace a řízení práce řidičů v silniční osobní dopravě	4
Vedení, kontrola a vyhodnocování dokumentace v silniční osobní dopravě	4
Posuzování a vyhodnocování kontrol práce řidičů, stížností a reklamací v silniční osobní dopravě	4
Dodržování zásad bezpečnosti, ochrany zdraví a životního prostředí v silniční osobní dopravě	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 21.10.2022

Kritéria a způsoby hodnocení

Sjednávání a uzavírání zakázek pro vytěžování vozidel v silniční dopravě

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit, jakými způsoby se získávají a sjednávají zakázky pro vytěžování vozidel v silniční dopravě	Ústní ověření
b) Sjednat zakázku pro vytěžování vozidel v silniční dopravě a vypracovat návrh přepravní smlouvy	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Kalkulace ceny přepravy

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Prokázat znalost nákladových položek při tvorbě ceny přepravy	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Zpracovat cenovou nabídku pro konkrétní trasu	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Orientace v předpisech týkajících se silniční osobní dopravy

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Prokázat znalosti zákona č. 194/2010 Sb., nařízení EU č. 1370/2007 a nařízení EU č. 181/2011	Písemné ověření - test
b) Prokázat základní znalost zákona č. 111/1994 Sb., č. 247/2000 Sb. a č. 361/2000 Sb. z pozice dispečera	Písemné ověření - test
c) Prokázat znalost účelu a působnosti vyhlášky č. 175/2000 Sb. a č. 122/2014 Sb.	Písemné ověření - test
d) Prokázat detailní znalost nařízení č. 561/2006 ES. a nařízení vlády č. 589/2006 Sb., vyhlášky č.478/2000 a AETR	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizování silniční osobní dopravy

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyjmenovat druhy přeprav v osobní dopravě	Písemné a ústní ověření
b) Vysvětlit specifika jednotlivých druhů přeprav	Ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Plánování trasy s ohledem na hospodárnost přepravy v silniční osobní dopravě

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Naplánovat trasu s ohledem na hospodárnost přepravy	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Vyjmenovat základní druhy poplatků a vysvětlit způsoby jejich placení a registrace	Písemné a ústní ověření
c) Prokázat znalosti dopravní infrastruktury a dopravních omezení s ohledem na druh vozidla	Písemné a ústní ověření
d) Navrhnout způsob přepravy osob s co nejmenším počtem vozidel u pravidelné a dálkové přepravy	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizace a řízení práce řidičů v silniční osobní dopravě

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit způsob plánování využití řidičů a vozidel	Písemné a ústní ověření
b) Vysvětlit způsob organizace práce v různých režimech přepravy	Písemné a ústní ověření
c) Vysvětlit zásady pro optimální využití řidičů v pravidelné dopravě	Písemné a ústní ověření
d) Sestavit návrh přepravního plánu a plán směn	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Vedení, kontrola a vyhodnocování dokumentace v silniční osobní dopravě

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyjmenovat základní dokumenty spojené s přepravou osob	Písemné a ústní ověření
b) Vyplnit dokumenty spojené s přepravou osob	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Zkontrolovat a vyhodnotit dokumenty spojené s realizovanou přepravou	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Vysvětlit způsob evidence dokumentů	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Posuzování a vyhodnocování kontrol práce řidičů, stížností a reklamací v silniční osobní dopravě

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyjmenovat druhy a obsah kontrol	Písemné a ústní ověření
b) Vyhodnotit externí kontroly, stížnosti a reklamace a navrhnout příslušná řešení	Praktické předvedení

Je třeba splnit obě kritéria.

Dodržování zásad bezpečnosti, ochrany zdraví a životního prostředí v silniční osobní dopravě

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit způsob ochrany životního prostředí a odstraňování škod vzniklých při silniční dopravě s ohledem na ekologické požadavky	Ústní ověření
b) Vysvětlit vliv výživy, vliv drog a alkoholu na činnost řidiče	Ústní ověření
c) Vysvětlit způsob předcházení úrazům, únavě a stresu	Ústní ověření
d) Vysvětlit nejčastější příčiny nehodovosti, materiální a finanční důsledky nehodovosti a prevenci	Ústní ověření
e) Uvést postup řešení dopravní nehody a poruchy vozidla	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO). Zdravotní způsobilost není vyžadována.

Metodický pokyn pro ověřování ústním ověřením

Kompetence

- Sjednávání a uzavírání zakázek pro vytěžování vozidel v silniční dopravě - kritérium a
 - Organizování silniční osobní dopravy - kritérium b
 - Vedení kontrola a vyhodnocování dokumentace v silniční osobní dopravě - kritérium d
 - Dodržování zásad bezpečnosti, ochrany zdraví a životního prostředí v silniční osobní dopravě - kritéria a, b, c, d, e
- Uchazeč bude postupně odpovídat na otázky formulované zkušební komisí dle jednotlivých bodů.

Metodický pokyn pro ověřování písemným ověřením - testem

Kompetence

- Orientace v předpisech týkajících se silniční osobní dopravy - kritéria a, b, c

Pravidla pro aplikaci testů jako způsobu ověřování

Soubor otázek pro testy stanovuje autorizovaná osoba podle požadavků hodnoticího standardu. Musí přitom splňovat následující pravidla:

- A. Testy pro jednotlivé uchazeče musí být generovány z dostatečně velkého souboru otázek, aby bylo možné vytvářet dostatečné počty různě sestavených testů.
- B. V případě, kdy se některé kompetence nebo kritéria ověřují pomocí testů, musí být splněny následující podmínky:
- Pro každé kritérium existuje minimálně 10 unikátních otázek.
- C. Pro jednotlivé vygenerované testy:
- Test se skládá z 15 náhodně generovaných otázek.
 - Každý uchazeč má ve svém testu pro každé kritérium, u něhož je test způsobem ověření, alespoň 3 otázky.
- D. Pro úspěšné splnění požadavků testu:
- Za úspěšné splnění testu se považuje 80 % správně zodpovězených otázek s tím, že pro každé kritérium musí být správně zodpovězeno alespoň 50 % otázek.

Zájemce o autorizaci je povinen předložit autorizujícímu orgánu, spolu se žádostí o autorizaci, soubor testových otázek.

Metodický pokyn pro ověřování praktickým předvedením

Kompetence

- Posuzování a vyhodnocování kontrol práce řidičů, stížností a reklamací v silniční osobní dopravě - kritérium b
- Autorizovaná osoba připraví minimálně 10 výkazů externích kontrol. Výkazem externí kontroly se rozumí např. výkaz kontroly Dopravního úřadu a Státního úřadu inspekce práce. Uchazeč si vylosuje jeden výkaz externí kontroly. Uchazeč prokáže své znalosti tím, že vysvětlí/obhájí jím navrhané řešení u vylosovaného výkazu.

Metodický pokyn pro ověřování písemným a ústním ověřením

Kompetence

- Organizování silniční osobní dopravy - kritérium a
 - Plánování trasy s ohledem na hospodárnost přepravy v silniční osobní dopravě - kritéria b, c
 - v kritériu hodnocení b) se poplatky rozumí např. mýtné systémy, ekozóny, daně z obratu, trajekty, atd.
 - Organizace a řízení práce řidičů v silniční osobní dopravě - kritéria a, b, c
 - Vedení, kontrola a vyhodnocování dokumentace v silniční osobní dopravě - kritérium a
 - Posuzování a vyhodnocování kontrol práce řidičů v silniční osobní dopravě - kritérium a
- Uchazeč nejprve písemně odpoví na dané otázky a následně ústně případně doplní písemnou odpověď a zodpoví další doplňující otázky zkušební komise.

Metodický pokyn pro ověřování praktickým předvedením a ústním ověřením

Kompetence

- Sjednávání a uzavírání zakázek pro vytěžování vozidel v silniční dopravě - kritérium b
- Kalkulace ceny přepravy - kritéria a, b

- Orientace v předpisech týkajících se silniční osobní dopravy - kritérium d
- Organizace a řízení práce řidičů v silniční osobní dopravě - kritérium d
- Vedení, kontrola a vyhodnocování dokumentace v silniční osobní dopravě - kritérium b, c

Autorizovaná osoba vypracuje zadání případové studie v minimálně 10 variantách, z toho minimálně 5 bude souviset s linkovou dopravou a minimálně 5 s příležitostnou dopravou. Uchazeč si zvolí zda bude řešit případovou studii z linkové nebo příležitostné dopravy a před zahájením zkoušky si vylosuje 1 zadání dle vybraného zaměření.

Úloha bude definovaná zejména následujícími parametry: trasa, počet cestujících a kategorie cestujících.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvláště pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před zkušební komisí složenou ze 2 členů, kteří jsou autorizovanými fyzickými osobami s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci nebo autorizovanými zástupci autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s maturitní zkouškou se zaměřením na silniční dopravu a alespoň 5 let odborné praxe v pozici dispečera silniční osobní nebo nákladní dopravy nebo v řídicí pozici v oblasti provozování silniční dopravy, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace;
- b) Vyšší odborné vzdělání se zaměřením na silniční dopravu a alespoň 5 let odborné praxe v řídicí pozici v oblasti provozování silniční dopravy, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace;
- c) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na silniční dopravu a alespoň 5 let odborné praxe v řídicí pozici v oblasti provozování silniční dopravy, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor/lektorka dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo dopravy, www.mdcr.cz

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Pro vykonání zkoušky je třeba mít k dispozici prostory s technickým vybavením a sociálním zařízením vyhovujícím hygienickým standardům pro výukové prostory.

Počítač s připojením k internetu

Soubor testových otázek a zadání případové studie a další zadání dle metodických pokynů

Tiskopisy pro návrh přepravní smlouvy, dokumenty potřebné pro přepravu osob

Záznamové archy pro vyhodnocení externích kontrol

Předpisy a dokumenty uvedené ve standardu této profesní kvalifikace v aktuálním znění v tištěné nebo elektronické podobě

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace smlouvu (popřípadě smlouvy) umožňující jeho užívání nejméně po dobu 5 let ode dne podání žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 15 až 30 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 3 až 5 hodin (hodinou se rozumí 60 minut).

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro dopravu, logistiku, poštovní a doručovací služby, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

ČESMAD BOHEMIA

Institut silniční dopravy ČESMAD BOHEMIA, s. r. o.

PROBO BUS, a. s.

SŠ automobilní Holice